

Tíðindi úr Keypmannahavn

Døpur fíggjarútlit fyri Danmark í 1971

Fíggjarlig sjúka í danska samfelagnum, skrivur tíðindamaður okkara úr Keypmannahavn

Tað man vera við einum heldur daprum útliti, at vælferðarsamfélagið Danmark nú er farið inn í eitt nýtt ár. Tað er ivaleyst blivið øllum donum greitt, at tey fíggjarligu viðurskiptini í landinum ikki eru so góð, sum flestu kundu ynskt sær, minni enn so. Samstundis eru danir so í teirri løgnu støðu, at tað hóast alt tykist ganga so gott sum onganið áður: Lønirnar vaksa í hvørjum, livifóturin hækkar framvegis, ja, er nú komin so langt upp, at tað er ein spurningur, um ikki Danmark nú man vera um at fara framum Svøríki sum tað land, ið eigur hægsta livifótin í heiminum. Arbeiði til allar hendur í so hendur í so stóran mun, at eini 30-40.000 arbeiðsplass eru upptikin av fremmdaarbeiðarum, og nógv onnur dómi um vælferð, sum tað vil taka og langa tíð at nevna her.

Likvidasjónirnar

Hóast alt hetta, er vælferðarsamfélagið fíggjarliga sjúkt á ein ella annan hátt. Tey bestu døminu um tað, eru tey stóru felöginur Burmeister og Wain sum var — og enn er — um at fara á heysin, og Hara-Kirk, sum noyðdist at fara í likvidasjón fyrri kortum. Men ikki bert tey stóru fyrirkur-nar fara. Eisini nógv smávirki og nógvir smáhandlar mugu lata aftur. Dagarnir hjá tí ein-

staka keypmanninum, tí einstaka mjólkahandlinum o. s. fr. eru um at vera takdir. Hvør aftan á annan má fara undir fyrri teimum stóru handilsket-unum, sum so afturimóti taka seg meira og meira fram.

Fólkatingsval í ár?

Hilmar Barunggaard, statsmála ráðharri, kom í nýggjársoðu sinari sterkt inn á júst hesar trupulleikar, og setti danska fólknum í útlit, at 1971 ivaleyst kom at vera tað árið, ið danska tjóðin kom at spennast livreimne inn, men tað er ein spurningur, um hann torir gera nakað við tað. Tað nýggja fólkatingsvalið liggur longu nú og spókir úti í sjónarringinum, og undir øllum umstøðum verður tað seinast í januar 1972, og so er tað ein spurningur, um harra Baunggaard torir at vága atkvøður við at fremja tiltøk, sum ikki eru eftir smakkinum hjá fólki. Skattirnir eru høgir frammanundan í Danmark, og antin tað nú skulu vera beinleiðis ella óbeinleiðis skattir, sum eru hækkanir jú altíð stak illa dæmdar millum manna.

Ov stórt forbrúk

Trupulleikarnir eru sera lættir at siggja, men — tykist tað — munandi verri at gera nakað við. Tað, sum er galið við tí danska samfelagnum, er júst tað, at tann einstaki — og samfélagið sum heild — forbrúka júst: eitt sindur meira, enn hann fortjenar, og sostatt verður hall á gjaldjavnvágini. Tær ymisku stjórnirnar - bæði javnaðarmenn og teir borgarligu — hava roynt at byrgja

fyrri hesum forbrúkinum, men litíð og onki tykist bata. Danskarin keypir framvegis júst sum hann hevur hug til, hvat tað kann vera samfelagnum at skaða ella gagni.

Mistak í kelduskattinum

Tað danska kelduskattasystemið hevur nú koyrt í eitt ár, og tað er ivaleyst, at nógvir feilir hava verið gjøgnum árið. Nógvar stuttligar kelduskattasögur hava verið at lisíð — eitt nú tann maðurin, sum varð skattaður fyrri 4 milj. kr. av teimum 500 krónunum,

sum hann hevði havt í eyka-inntøku — men tað er ivaleyst ikki annað enn rimiligt, at menn fyrst skulu læra systemið at kenna munandi betri fyrst, áðrenn misstakini halda uppat. At so Poul Møller fíggjarmálaráðharri, her um ársskiptið vil vera við, at Danmark ongantið skuldi havt kelduskattin, ja, so kann tað bert fáa tann einstaka til at hugsa seg eitt sindur nærri, umt að kanska ikki beinari var so, at Danmark ongantið skuldi havt Poul Møller sum fíggjarráðharra.

Dýrtíðarpeningurin

Samir Poul Møller er ikki uttan tað, sum rópt verður hummor. Hann er ein av odda-

monnunum hjá teimum borgarligu stjórnarflokkunum í málum viðvíkjandi avtøku av dýrtíðarpeninginum, eitt mál, sum harra Møller sera fegin fekk fram, um hann kundi sleppa til tað. Stuttligt er í hesum sambandi at minnst á, at tað var júst tí at danski javnaðarflokkurin setti fram uppskot um at «frysta» eina einstaka dýrtíðsløn í november 1967 beint aftaná, at Bretland hevði devaluerað, at javnaðarflokkurin misti stjórnarvaldið, sum harra Møller m.a. var við til at taka frá teimum við at atkvøða ímóti. Nú vil hann also sjálfur gera tað sama — og t. v. s. ikki bert «frysta» eina dýrtíðarløn, men avtaka alt dýrtíðarsystemið, sum tað er, uttan at arbeiðsmaðurin fær nakað istaðin. Slíkir menn ráða fyrri borgum í dagsins Danmark.

micky.

Ein undirvísing eftir næminganna evnum og áhuga

Góðar royndir við 8. og 9. flokkunum, sigur landsskúlaráðgevarin

Í ársfrágreiðingini um Føroya skúla sigur skúlaráðgevarin soleiðis frá um 8. og 9. flokka deildirnar:

Tann skúladeildin, ið var fyrri tí størstu menningini í 1969, var 8., 9. flokka-deildin. Her tykist nú rættilig gongd at vera komin á.

Uppskotið til skipan av 8., 9., (10) flokkum í sunnara partinum av Eysturoynni, sum nevnd sett av Føroya skúlastjórni legði fram við árslok 1968, fekk góða undirtøku frá myndugleikunum, og við byrjan skúlaárinum varð farið undir at arbeiða eftir hesi skipan.

Byrjað var við 8. flokkum á henda hátt:

Í teim føstu lærugreinunum: føroyskt, danskt, rokning, kristnikunnleiki, skrivning, fimleikur og enskt vóru skipaðir 8. flokar í Fuglafirði, á Strøndum, og á Toftum, og av tí at vikutímatalið í hesum lærugreinunum er ca. 24, verður undirvísing 4 dagar um vikuna á hesum skúlnum. Hin- ar tveir dagarnar í vikuni verða næmingarnir í øllum hesum trimum flokkunum koyrdir til Runavíkar skúla, og á hesum skúla fáa teir undirvísing í øllum teim valdu

lærugreinunum. Hesar lærugreinirnar eru: Siglingar- og sjóvinnulera, verkstaðarlara (træ- og metalsmið), matematikk, náttúrlara, týskt, maskinskriving, hondarbeiði, koksarbeiði, evning, sangur, evni til skeið — í 9. flokki koma so landbúnaður og roknskapur aftrat —. Á henda hátt skuldu næmingarnir fingið móguleika fyrri nersagt at velja tær av áðurnevndu lærugreinum, ið teir vilja, tí næmingatalið í hvørjum árgangi verður stórt, og tað visti seg eisini, at næmingatalið hetta fyrsta árið gjørdist ógvuliga fjølbroytt. Hampuliga stórir bóllar kundu skipast í næstan øllum lærugreinunum, í øllum uttan týskum og evni til skeið, og tey flestu fingi undirvísing í teimum lærugreinunum, sum tey ynsktu.

Við hesari skipan verður hildið, at vit eru komnir eitt rættiliga langt stig framá tí undirvísingarliga viðvíkjandi, og vónandi fer henda skipan at roynast væl, tí so spjatt, sum alt er her á landi, er slíkt samarbeiði einasti móguleiki at skipa eina undirvísing eftir næminganna evnum og áhuga. Tað er einasti móguleiki fyrri at skipa eina undirvísing, har hvør einstakur skal fáa útbúgv við tey evni, hann hevur fingið og nýtt tær kreftur, í honum eru, til fulnar. Og mangastaðni verður slíkt ella líknandi samarbeiði einasti

móguleiki fyrri at fáa rættiligan valskúla skipaðan.

Nevnst kann, at henda nýggja skipan fekk góða undirtøku frá foreldrum og næmingum. Í teimum 8 kommununum í Eysturoynni, ið gingu saman um skipanina, vóru bert nakrir fáir næmingar (knappliga 10 pst.), ið valdu at fara úr skúlanum, meðan stívilga helvtin av teimum, sum valdu at halda fram við skúlagongdini, valdu at fara í 8. fl. og tann minna helvtin valdi at halda fram í real-deildini.

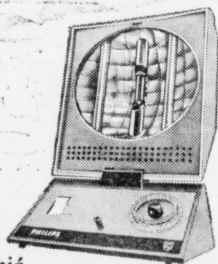
Tilsaman eru 61 næmingar í 8., 9., (10) flokkadeildini í Eysturoynni. Eisini varð real-deild skipað við skúlan á Strøndum, og her byrjaðu teir við einum 1. real í 1969.

Fyrst í árinum setti skúlastjórni tær aðrar nevndir til at gera uppskot um samskipan av 8., 9., (10.) flokkadeildini, eina fyrri skúlnar í Vágum og vesturstíðuna av Norðurstreymoy og eina fyrri allar skúlnar í Suðuroynni. Hesar báðar nevndirnar lögdu rúgvus mikil álít fram seinast í árinum, og vónandi fáa tey eins góða undirtøku og uppskotið til samarbeiðið ímillum skúlnar í sunnara partinum av Eysturoynni fekk.

Hví hava sílu til háfjallasól? Tá ið hon bert stavar heilsugóðar sólbrúnandi geislar?

Soleiðis er Philips MAXI sólin. Floymir um mestan kroppin, sjálvt um stutt er frá. Sólbrúnað tygum og ver væl útborin. Roynið sjálvi - hjá Marsteini. kr. 525,00

Heilsugóðum sólargeislum nýtist ikki sílu!

PHILIPS

Philips hjá

marstein

AARVEGUR 12 · TEL. 11654 TØRSHAVN

veitir lætta -og tænastu um land alt!

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRØDUKT

FINT PRØDUKT

12 06T